

Gümrük kıymeti nasıl doğar?

İki ülke arasında ticarete konu edilen bir malın gümrük kıymetinin nasıl doğduğunu basit bir ticari model üzerinden açıklayalım:

Alıcı ve satıcı arasında anlaşma sağlandığında bir malın, belirli bir miktarda ve belirli bir fiyattan satıcı tarafından alıcıya satışını düzenleyen bir satış sözleşmesi imzalanır. Bu sözleşmeye göre:

- Satıcının temel yükümlülüğü bu malı alıcıya teslim etmek,
- Alıcının temel yükümlülüğü ise bu malın bedelini satıcıya ödemektir.

Alıcı ve satıcı, malın alıcıya nasıl teslim edileceği ve mal bedelinin satıcıya nasıl ödeneceği konusunda anlaşarak bunu satış sözleşmesinde belirtirler. Uluslararası ticarete alıcıların temel yükümlülüğü olan mal bedelinin ödenmesi ile ilgili farklı "ödeme şekilleri" ve satıcıların temel yükümlülüğü olan malın teslim edilmesi ile ilgili farklı "teslim şekilleri" vardır.

Satıcı, malı teslim etmenin yanı sıra, anlaşmaya göre üstlenilmiş ise eşyanın teslimini sağlamak veya teslim yerine ulaşmasını temin etmek, navlun bedelini ödemek, eşyaya sigorta yaptırarak bedelini ödemekle de yükümlüdür.